

NEWSLETTER

KONKURENCJA Styczeń 2018

Temat Miesiąca

Internetowi giganci w oczach organów ochrony konkurencji

W ostatnim roku krajowe i międzynarodowe organy ochrony konkurencji kilka razy zajmowały się sprawami światowych gigantów prowadzących działalność w Internecie. Dla przykładu można wskazać dyskusję dotyczącą statusu Ubera (w maju opisywaliśmy opinię Rzecznika Generalnego) czy decyzję Komisji Europejskiej w sprawie [Google Shopping](#). Aktualnie kolejny dominant ma się czego obawiać – w grudniu 2017 r. niemiecki organ ochrony konkurencji (dalej: Bundeskartellamt lub Organ) przedstawił wstępną ocenę dotyczącą nadużywania przez Facebooka (dalej też Spółka) pozycji dominującej na niemieckim rynku portali społecznościowych.

Aby założyć konto na portalu, użytkownik musi wyrazić zgodę na wykorzystywanie jego danych. Obejmują one nie tylko dane osobowe, ale także dane zbierane przez inne strony internetowe, które następnie są łączone z profilem danej osoby na Facebooku. Dane mogą być zbierane nie tylko ze stron należących do Spółki (takich jak np. Instagram czy WhatsApp), ale też ze stron należących do podmiotów trzecich, do których są wbudowane odpowiednie mechanizmy. W konsekwencji wystarczy, że na danej stronie znajduje się słynny przycisk „Lubię to”, aby dane były przesłane do Facebooka.

Bundeskartellamt zwrócił uwagę na to, że łączenie danych z profilem następuje nawet, gdy odwiedzający stronę nie korzysta ze wspomnianego przycisku. Do przetwarzania danych ze źródeł należących od osób trzecich wymagana jest natomiast wyraźna zgoda użytkownika. Według Organu, takiej zgody w tym przypadku nie ma. Organ podkreślił także, że użytkownik, który chce założyć konto na Facebooku musi wyrazić jednocześnie „cały pakiet” różnego rodzaju zgód i nie ma możliwości wybrania, na jakie działania chce pozwolić.

Bundeskartellamt uznał więc, że Facebook poprzez swoje działania

mógł nadużywać pozycji dominującej. Ostateczna decyzja ma zostać jednak wydana nie wcześniej niż latem 2018 r.

Zakaz nadużywania pozycji dominującej obowiązuje także na gruncie prawa polskiego. Trzeba jednak pamiętać, że samo posiadanie pozycji dominującej nie może być przyczyną nałożenia kary. Dopiero podejmowanie działań stanowiących jej nieuczciwe wykorzystanie może być kwestionowane przez Prezesa UOKiK.

Nadużywanie pozycji dominującej może się objawiać w formach typowych jak np. narzucanie nieuczciwych cen (nadmierne wygórowanych lub zaniżonych), uciążliwych warunków umów, przynoszących dominantowi nieuzasadnione korzyści (np. wyłączenie odpowiedzialności przedsiębiorcy dominującego za niezrealizowanie usługi) czy uzależnianie zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy (np. uzależnienie nabycia produktu od wykupienia akcji sprzedawcy).

Nadużywanie pozycji dominującej może następować także w formach nietypowych, co pokazuje opisana sprawa. Również w Polsce organ antymonopolowy wszczął w 2016 r., postępowanie wyjaśniające w sprawie gromadzenia danych użytkowników przez Facebooka. Nie wykluczone, że Prezes UOKiK będzie zwracał uwagę także na inne działania, które na pierwszy rzut oka nie wydają się związane z prawem ochrony konkurencji. Dlatego przedsiębiorcy, którzy posiadają silną pozycję na swoim rynku, powinni dokładnie analizować umowy zawierane zwłaszcza z mniejszymi podmiotami. Pozwoli to ograniczyć ryzyko interwencji Prezesa UOKiK, a przez to długich i kosztownych postępowań.

ORZECZENIE

Dlaczego nie należy ignorować wezwań Prezesa UOKiK o udzielenie informacji?

Decyzja Prezesa UOKiK z 18 grudnia 2017 r., DKK-200/2017.

Prezes UOKiK nałożył na Spółkę DOM Polska Sp. z o.o. (dalej: DOM) karę pieniężną w wysokości 26 544 zł za nieudzielenie informacji w toku postępowania w sprawie koncentracji. Sprawa dotyczyła przedsiębiorców działających na rynku rozwiązań w dziedzinie otwierania drzwi. DOM jest istotnym konkurentem przedsiębiorców zgłaszających koncentrację.

postępowania wyjaśniającego, przedsiębiorca przekonywał, że Prezes UOKiK nie stwierdził naruszenia przepisów z zakresu ochrony konsumentów. W rzeczywistości żaden z wymienionych organów nie wydał orzeczenia, z którego wynikałoby, że działalność przedsiębiorcy jest zgodna z regulacjami z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów. Ponadto część z wymienionych na stronie przedsiębiorcy organów publicznych w ogóle nie miała kompetencji do dokonywania oceny zgodności działań przedsiębiorcy z prawem ochrony konkurencji.

Sąd uznał, że działanie miało na celu wywołanie w konsumentach wrażenia, że działalność prowadzona przez przedsiębiorcę została zbadana przez organy państwowe i jest zgodna z obowiązującymi przepisami prawa. Mogło to istotnie oddziaływać na decyzje konsumentów i zniekształcać ich zachowania. Sąd podkreślił, że komunikat mógł być odebrany przez nieoznaczony krąg konsumentów, w związku z czym podtrzymał stanowisko Prezesa UOKiK, że jest to wprowadzająca w błąd praktyka rynkowa.

W wydanym wyroku SOKiK przypomniał, że jedną z nieuczciwych praktyk rynkowych może być wykorzystywanie oznaczeń organów państwowych, które niezgodnie z prawdą sugeruje, że działalność przedsiębiorcy jest zgodna z prawem. Może to mieć miejsce także wtedy, gdy organy umorzyły postępowanie wyjaśniające, ale przedsiębiorca wywodzi z tego błędne wnioski. Powołując się na decyzje organów, należy uważać, aby takie komunikaty nie wprowadzały konsumentów w błąd. Dlatego bardzo ważne jest, aby robić to w sposób jasny i precyzyjny, a przede wszystkim zgodny z prawdą.

AKTUALNOŚCI

Zapraszamy na konferencję „Implementacja Dyrektywy 2016/943 w Polsce – ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa w organizacji”, która odbędzie się 28 lutego 2018 r. Adwokat Joanna Affre i adwokat Katarzyna Górna opowiedzą m.in. o tym jak chronić tajemnice przedsiębiorstwa w relacjach z kontrahentami, a także w postępowaniach sądowych i przed Prezesem UOKiK. [Szczegółowe informacje są dostępne na stronie www.](#)

Zapraszamy również na III Forum Compliance Officer. 21 lutego 2018 r. adwokat Joanna Affre przedstawi relacje między prawem ochrony konkurencji a compliance, dlaczego warto przestrzegać prawa konkurencji oraz jakie są elementy skutecznego programu compliance. [Zapisy na stronie organizatora.](#)